

I. CZYTANIE ZE ZROZUMIENIEM

Aby zrozumieć atmosferę Jamy Michalika, kabaretu „Zielony Balonik”, aluzje w tekstach kolejnych szopek – trzeba cofnąć się prawie o sto lat i uświadomić sobie, czym był wówczas Kraków, jaką rolę odgrywał w zaborze austriackim, jaką rolę pełnił wobec pozostałych regionów Polski.

Zanim przytoczę parę szczegółów, które przywołają atmosferę tego miasta przed stu laty, warto przypomnieć charakterystykę Krakowa dokonaną przez Tadeusza Żeleńskiego-Boya w tomie szkiców „Znasz li ten kraj?”... Wydaje mi się bowiem, że autor szopek w „Zielonym Baloniku” doskonale uchwycił atmosferę podwawelskiego grodu, klimat dawnej stolicy Polski, jej osobliwości, ducha – by tak rzec – grodu nad Wisłą:

„Bo Kraków, taki jakim go splot warunków uczynił, to było najoryginalniejsze miasto pod słońcem, z pewnością unikat na kuli ziemskiej wszechczasów. Już pod względem geograficznym położenie jego było osobliwe. Wciśnięty w sam kąt Galicji, odcięty granicą od całego niemal Krakowskiego, które mieściło się w zaborze rosyjskim, odcięty drugą granicą od przemysłowego zagłębia na Śląsku, wydziedziczony ze swej stołeczności – bodaj galicyjskiej – przez Lwów, wgnieciony w plan twierdzy austriackiej z zatamowaniem ruchu budowlanego przedmieść, Kraków podcięte miał wszystkie możliwości materialnego rozwoju. Był co się zowie małym miastem. W epoce, gdy chodziłem do szkoły, uczyłem się w s t a t y s t y c e Austrii, że Kraków ma 56 tysięcy mieszkańców. Z początkiem wieku XIX miał ich podobno ośm... Oto losy dawnej stolicy Jagiellonów. Mimo to nigdy Kraków nie abdykował ze swej stołecznej roli; przeciwnie, wytworzone przez niewolę warunki bytu oblekły go w insygnia nowej królewskości; dane mu było aż do lepszych czasów przechowywać pewne wartości duchowe, zdławione w innych dzielnicach”.

Kraków był miastem galicyjskim. Toteż odbijały się na nim wszystkie procesy zachodzące w zaborze austriackim, który znany był z jednej strony z przysłowiowej nędzy, z drugiej zaś strony był miejscem stosunkowo dużych swobód politycznych i narodowych, znacznie większych niż w pozostałych zaborach. To zapewne zdecydowało, że po roku 1905, po rewolucyjnym zrywie w Warszawie, wielu młodych ludzi emigrowało nie tylko do Belgii, Francji czy Szwajcarii, lecz również do Krakowa. Toteż swoiste ożywienie życia w tym mieście na początku wieku XX wielu autorów wiąże właśnie z napływem młodzieży z Kongresówki, młodzieży o demokratycznym, a czasem wręcz radykalnym nastawieniu.

Bolesław Faron, *Jama Michalika*.
Wydawnictwo Edukacyjne, Kraków 1997, s.15-16.

1. W cytowanym fragmencie książki pt. „Znasz li ten kraj” możemy przeczytać o:

- A) historii „Zielonego Balonika”
- B) twórcach tekstów kabaretowych
- C) położeniu geograficznym Krakowa
- D) mieszkańcach Krakowa

2. W okresie zaborów Kraków był:

- A) miastem zacofanym gospodarczo
- B) ośrodkiem przemysłowym
- C) siedzibą kultury narodowej
- D) kolebką wartości duchowych

3. Autor powołuje się na słowa Żeleńskiego-Boya, aby:

- A) wyjaśnić rolę Jamy Michalika w czasach zaborów
- B) ukazać oddziaływanie kultury Krakowa na pozostałe zabory
- C) przedstawić treść szopek wystawianych w Jamie Michalika
- D) usytuować Kraków na tle innych miast

4. W czasie zaborów do Krakowa zjeżdżała młodzież ze względu na:

- A) prześladowania polityczne w innych regionach Polski
- B) duży zakres swobód obywatelskich
- C) specyficzną atmosferę miasta
- D) uroki architektoniczne miasta

5. Jak pisze T. Żeleński-Boy, Kraków był miastem „małym”, ponieważ:

- A) niechętnie się w nim osiedlano
- B) brakło w nim inwestycji
- C) miał mało mieszkańców
- D) przestał być miastem królewskim

6. W słowach „oto losy dawnej stolicy Jagiellonów” zawiera się:

- A) duma
- B) gorycz
- C) politowanie
- D) satysfakcja

II. NAUKA O JĘZYKU

7. Podmiot domyślny znajduje się w zdaniu:

- A) Tylko on nie przeczytał lektury.
- B) Wczoraj byliśmy w kinie.
- C) Wyjrzysz przez okno.
- D) Nie rozumiem tego zadania.

8. Błędnie zbudowano zdanie:

- A) Śpiewając piosenkę, pomyliły jej się słowa.
- B) Biegając do mety, wiatr wiał mu prosto w twarz.
- C) Mówiąc te słowa, patrzył jej prosto w oczy.
- D) Bawiąc się z dziećmi, równocześnie uczyła się.

9. Błędnie utworzono imiesłów:

- A) złożywszy
- B) upiekłszy
- C) pomagawszy
- D) tłukłszy

10. Imiesłowem jest wyraz:

- A) wołać
- B) wołający
- C) wołano
- D) zawołany

11. Zdaniem bezpodmiotowym jest wypowiedzenie:

- A) Nie było mnie tam.
- B) Zapukano do drzwi.
- C) Wczoraj bardzo padało.
- D) Dobrze jest trochę popływać.

12. Dopelnienia nie ma w zdaniu:

- A) Opiekuję się chorą babcią.
- B) Czekaliśmy na was.
- C) Za domem rósł wysoki dąb.
- D) Droga wiodła przez wzgórze.

13. W zdaniu *Wczoraj spotkaliśmy się na wyspie mimo waszego sprzeciwu.* - jest okolicznik:

- A) miejsca
- B) czasu
- C) przyczyny
- D) przyzwolenia

14. Deklinuje się wyraz:

- A) przywódca
- B) pochmurny
- C) odchodzi
- D) ona

15. Archaizmem jest wyraz, który:

- A) ma kilka znaczeń
- B) ma znaczenie przenośne
- C) występuje tylko w poezji
- D) zmienił znaczenie

16. Poprawnie powiemy:

- A) Wycieczka trwała tydzień czasu.
- B) Nie chcę dalej kontynuować tej pracy.
- C) Dzisiaj jest piąty marzec.
- D) Nie umiem tego rozczytać.

17. Przydawkę możemy wyrazić w zdaniu za pomocą:

- A) rzeczownika
- B) wyrażenia przymikowego
- C) zaimka
- D) imiesłowu przymiotnikowego

18. Poprawnie oddzielono formant od podstawy słotwórczej wyrazu:

- A) przyjemn-ość
- B) ps-ina
- C) dróżn-ik
- D) przyjaciół-ka

III. LITERATURA

19. Wiersz Adama Mickiewicza pt. „Stepy akermańskie” jest:

- A) utworem lirycznym
- B) elegią
- C) sonetem
- D) pieśnią

20. Inwokacja „Pana Tadeusza” zawiera apostrofę do:

- A) ojczyzny
- B) zdrowia
- C) Matki Boskiej
- D) Stwórcy

21. Jacek Soplica był winien:

- A) śmierci Stolnika
- B) ataku Moskali na zamek
- C) zdrady ojczyzny
- D) śmierci swej żony

22. Oprowadzając Hrabiego po zamku, Gerwazy opowiedział mu o:

- A) miłości Tadeusza i Zosi
- B) odwiedzinach Jacka Soplicy u Stolnika
- C) czarnej polewce
- D) wstąpieniu Jacka Soplicy do zakonu

23. Na cechy epopei w „Panu Tadeuszu” wskazuje m.in.:

- A) wiersz 13-zgłoskowy
- B) przedstawienie przełomowego momentu w dziejach narodu
- C) ukazanie bohatera dynamicznego
- D) ukazanie szlacheckich zwyczajów

24. Rejent (w „Zemście”) sprzeciwiał się temu, by:

- A) zburzono mur
- B) Wacław ożenił się z Podstoliną
- C) Klara wyszła za mąż za Wacława
- D) Cześnik poślubił Podstolinę

25. Konflikt w „Zemście” zostaje rozwiązany dzięki:

- A) intrydze Cześnika
- B) odwadze Wacława
- C) szlachetności Papkina
- D) bezinteresowności Klary

26. Sonet cechuje:

- A) 4-strofowa budowa
- B) brak rymów
- C) podział na część opisową i refleksyjną
- D) brak podmiotu lirycznego

27. Goplana (w „Balladynie”) „poplątała ludzkie losy”, ponieważ:

- A) chciała być człowiekiem
- B) zakochała się w człowieku
- C) bała się ludzi
- D) chciała zdobyć władzę nad światem

28. Kirkor postanowił:

- A) zgładzić Balladynę
- B) oddać majątek biednym
- C) poślubić ubogą dziewczynę
- D) odzyskać koronę Popiela

29. W utworze pt. „Żona modna” pan Piotr skarży się na:

- A) rozrzutność swej żony
- B) brak przyjaciół
- C) wzdargę żony wobec tradycji
- D) niechęć żony do podróżowania

30. Ujęcie rzeczywistości w satyrze następuje poprzez stosowanie:

- A) kpiny
- B) deformacji
- C) karykatury
- D) dowcipu